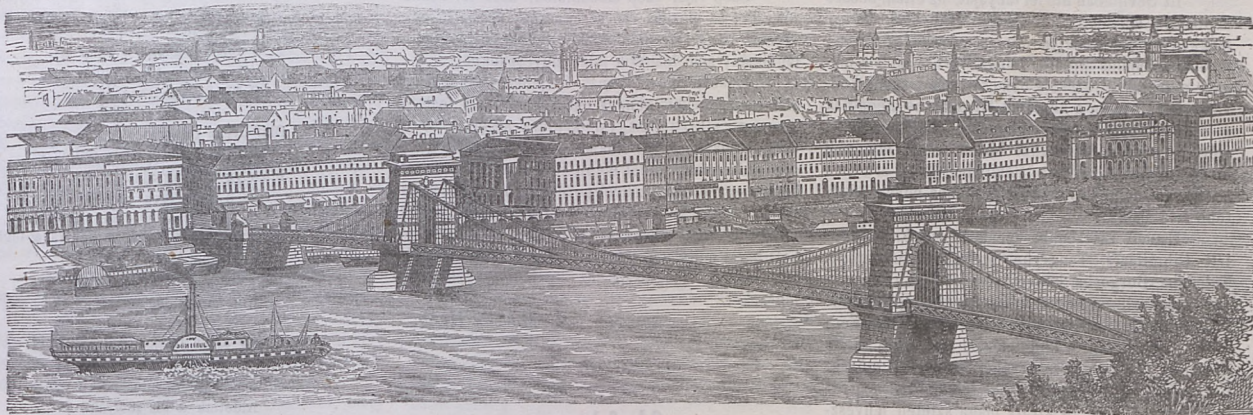

AZ ORSZÁG TÜKRÉ.

BUDAPESTI KÉPES KÖZLÖNY.

Negyedik évfolyam.

6-dik szám.

Pest, 1865. Február 9-kén.

Kiadó és felelős szerkesztő:
GYÁRFÁS FERENCZ.

Kiadó-hivatal: Egyetem-utca 2-dik sz.

Előfizetési ár:

Egész évre 12 ft., félévre 6 ft., évnegyedre 3 ft.

Megjelenik e lap minden csütörtökön.

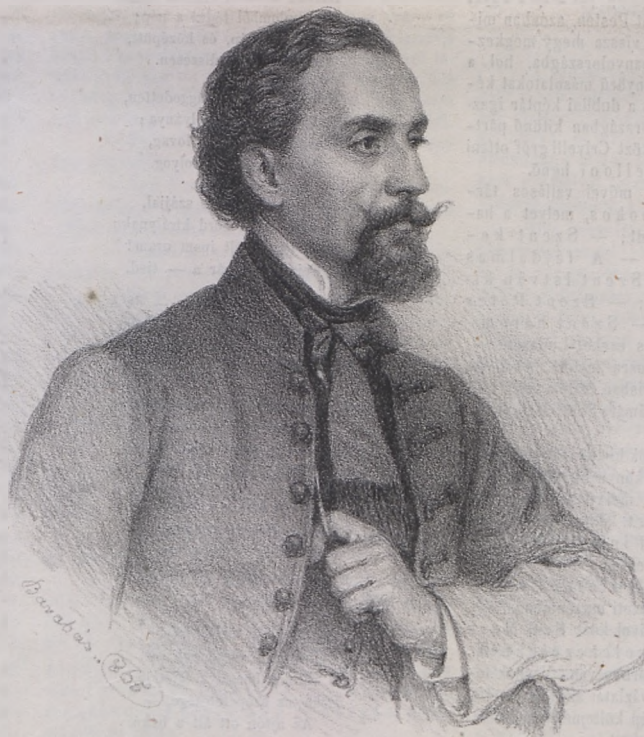
A kéziratok és előfizetési pénzek az Engel és Mandello-nyomdába, egyetem-utca 2. sz. a küldendők.

Tulajdonos: BALÁZS SÁNDOR.

Kovács Mihály.

Ismét egy jeles tagját mutatjuk be a magyar művészetnek Kovács Mihályban, és ismét oly tagját, ki külföldön szerez dicsőséget a magyar művész névnek. Kovács Mihály, ki e pillanatban pár napig körünkben időz, egy időre a spanyol föld gazdag viránu regényes ölébe települt le, de csak egy időre, mert ha tanulmányait ama gyönyörű ország földjén bevégezte, hazatér, ide haza, az édes hon ölébe, s itt fogja ragyogtatni fényes tehetségét, mely valódi tanulmánnyal párosulva, őt nemcsak hazánk művészei első rangjába sorozza, hanem a külföld jelesei mellé is méltán állítja.

Művésziünk mint említve volt, 1819-ben jul. 28-án pillantá meg először a világot Tisza-Abádon, Heves-megyében. Művészeti tehetségét már korán észrevették a kis fiúnak, ki 5 éves korában már legszívesebben firkált és rajzolgatott. A minden szépét és jót valódi fennkölt lélekkel pártoló Orczy László báró nagylelkűségének köszönhető, hogy e művészi szép tehetség el nem pusztult ennyi ezer példáján. A nemes báró megértvén a kis halászfalu tehetségét, gondja alá adá gazdasági hivatalnokainak, meghagyván, hogy általában a kiben birtokain tehetséget látnak, azt saját költségén neveltsék és képeztsék. Ennek következtében a nemes báró meghatalmazottja Mayer Ferencz, s különösen mér-

Kovács Mihály.

Festész, szül. 1819 jul. 28-án.

nőke Udvardy János először ottthon, azután Kunhegyesen iskoláztatták a szépen író koszorufestő fiút. Ezután nagylelkű jóltevője Pestre s később Bécsbe küldé, hol hetedféltévi tanulása alatt külö-

sen megnyeré a jeles Danhauser hajlamát. Azonban a nemeslelkű pártfogó ezzel nem elégedve meg, Olaszországba küldé véden- czét, ki előbb Velenczébe a színezés hazájába, azután Florenzbe, s innen Pisába ment Markóhoz, s nemzetünk legnagyobb tájfestőjének itt annyira megnyeré hajlamát, hogy köztök a legszíveslebb viszony fejlődött ki.

Pisából a báró bőkezűsége Rómába segíté, hová 1842-ben érkezett meg. Rómában a kitűnő szorgalmu művész, — ellenkezőleg azokkal, kik ha támogatásban részesülnek, inkább a kényelem pula párnáján hevernek, — fáradhatatlan szorgalommal csak nemes művészetének élt, s szabad idején az ott élő, most nagy nevű művészek Cornelius, Overbeck, Rahl, sat. társaságokban szórakozott.

Az Európát lángbaborító 1848 Rómából hazajöni kényszeríté, elment tehát Tarna-Örsre fennkölt szellemű pártfogójához, ki iránt a legforróbb hála, s legőszintébb tisztelet megtestesült képe. Onnan egy idő múlva Egerbe ment, hol őt a lelkes egriek felkarolva, megrendelésekkel halmozák el. Itt ismerkedt meg, s itt szövé a leggyöngédebb baráti viszonyt Tárkányi Bélával, a

Egerből Bécsbe s onnan Pestre települt. Itt megismerkedvén Barabás Miklóssal, nagy tudományú művész hazánkfiától a távlatban vett oktatást Kovács, s köztök szívéltes baráti viszony fejlődött. Kovács ép oly őszinte tisztelettel viseltetik most is Barabás iránt, minő tiszta azon barátsági érzélem, mely a két jeles művészt kölcsönösen lelkesíti. — 1863-ban ősszel végre megindultottrégóta tervezett déli útjára a Murillók, Velasquezek, Allonzo Canók fényes művészete hazájába.

Itt Sevilleában üte fel tanulmányát, az ottani becses képtárban működvén. A derék spanyolok hamar megkedvelték a kedélyes finom műveltségű és valóban szellemű „pintor hungaro”-t, a mint a magyar művészt nevezék, s nemcsak a társaságok kedveltje lett, hanem a képtárak látogatói is megálltak a szép magyar ruhát folytonosan viselő művész előtt, s megrendelésekkel bízták meg. Így volt módja megismerkedni a Sevilleában lakó Montpensier greggel és nejevel az infans nővel, ki őt több felé ajánlá.

Ezután Lissabonba ment, onnan kirándulást tett Gibráltarra, Tangerbe, Malagába, Granadába, Toledoba, Burgosba, honnan sok érdekes rajzot hozott magával, melyeket kétségkívül szép képeké fog átalakítani jeles ecsetje. Lissabonban Don Fernando apa király őt kitüntetéssel fogadta. A király (Koburg hg.) magyarul szólítja meg jeles művész hazánkfiát, s az elfogadás alatt folytonosan magyarul társalgott vele. A király maga szintén művészkedik, s kitünő gyakorlattal folytatja a domborművezést. Elfogadás után meghagyta, hogy Kovácsot a gyönyörű Cintra kastély szépségeivel, s a páratlan szépségű kilátással megismertessék, elvállaskor megígérte a művésznek, hogy figyelmébe veszi.

Ezután Madridba ment, azon világhírű pompás képtár tanulmányozására, mely midőn egyfelől magában öleli a külföldön jobbra csak hirtől ismert legjelesebb spanyol mőkincseket, V. Károly és II. III., de különösen IV. Filip bőkezűsége folytán, másfelől a legjelesebb olasz és németalföldi művészek legválogatottabb műveivel dicsekszik.

Művész hazánkfiát jelenleg pár napra ügyei hazaszólták, és most itt mulat Pesten, azonban mihelyt ezeket végezte, rögtön vissza megy megkezdett művei bevégezésére Spanyolországba, hol a spanyol remek művekről gyönyörű másolatokat készített, s ilyenek készítésével a dublini képtár igazgatója is meghívta. Spanyolországban kitünő pártfogásban részesíti a többek közt Crivelli gróf ottani osztrák követ, s neje Serbelloni hgnő.

Kovács nagybbszerű művei vallásos tárgyak. Ilyenek: Szt. Domokos, melyet a hazonnevi falu egyházába festett; — Szent-kereszt, melyet Szajlára; — A fájdalmas anya, melyet Derecskére; Szent István király, ezt Sajó-szt-Péterre; — Szent Péter és Pál, melyet Kaalba; — Szent háromság és Nep. Szt. János ezeket Ludasra; — Magdolna, melyet Hasznosra festett, s a Továbbá Polgár számára Párisban festé a szép aszmtát, s Mező-Kövesd számára Szt. László hódolatát.

Ezenek kívül magánosok birtokában gyönyörű Krisztus fő, mely Tárkányi birtokában van; — Ecce homo és óriási mérvű Mozes Ferenchez kanonoknál; — Szt. József Kovács Mátyás prépostnál; — IX. Pius sat sat.

Világi tárgyak Emerald, mely a pesti műtárlatban volt kiállítva; — Olasznő és Tinódy Sebestyén a nemzeti muzeumban.

Történelmi tárgyak művei közt Szt. Márk tetemei átadása a velenceieknek, mely a bécsi Belvedere képtárban van. Vannak továbbá nagyszámu allegorai vázlatai az 1848—49-diki napokból, s Tárkányi szép költeményére készített műve a Mohácsi temetés.

Mindezek közt azonban legnevezetesebb Árpád emeltetésé, melyet csak vázlatban készített el, s mely jelenleg Tárkányi birtokában van. E jeles fogamzatu és szerkezetű történelmi mű ki volt állítva a pesti műtárlat kiállításában, s annyira feltűnt, és annyira megtetszett, hogy a műegyelt részvényesei számára m űlapul fogadott.

E szép mű általános ismertetés a hazában. Ki ne látta volna e szép kép könyomatú rajzát, melynek közepén az ősapák hatalmas karjai paizsokra emelve tartják a párduczos honalapítót,

szépen rendezett és biztos művészi tudattal felosztott csoportozatok üdvözlük a honatyát, s az előtérben ott élvezi fia dicsőségét a család női között a hatyuszakálú Álmós, mintha mondaná Jákobbal: láttam fiam dicsőségét, láttam az új, a boldog hazát, most már nyugodtan halhatok meg! — A háttérben férfias dölczeg alakok kerekítik ki a művészet szabályai szerint kerekített csoportozatot, s a távolban a nemzet főtálosa áldozza fel hadurnak a hófehér paripát.

Szép rajz, szép mozdulatok, művészi rendezés, élet és mozgás van az egészen. Tiszta bizonyosságú, hogy a teremő észhez szükséges eszköz, a tanulmány sem hiányzik jeles művészünknel.

E szép művet annak idejében életnagyságu alakok mérvében néhány mőbarát le akará festetni a nemzeti muzeum magyar képtára számára, s ez nem tudjuk mi okból elhaladt, reméljük, hogy e szunyadó eszme minél előbb életre kél s a nemzeti képtár egy új jeles művel gazdagul. E tárgyban hatalmas lépéseket tehetne a magyar képcarnoki egyesület, mely évenként jelentékeny összegre szokott hazai műterméket vásárolni, hiszszük, hogy illető módon megteszik ez ügyben a szükséges lépéseket.

Maszák Hugó.

Olaf lovag.

I.

A dómnl két főrú áll,
Vörös ruhás mind a kettő.
Az első a király maga,
A bakó a második.

S szó a király a bakónak:
Az éneken ugy találom,
Vége már az esküvőnek,
— Tartad készen jó pallosod.

Harang kondul, orgona zúg,
A templomból tódul a nép;
Tarka násznép, és középűt,
Az új pár jó díszesen.

Holthálványan, csüggedetten,
Búsán jó a király lyánya;
Vigan, bátran Olaf lovag,
S piros ajka mosolyog.

És mosolygó piros szájjal,
Mondja ezt a zord királynak:
Szép jó reggelt ipam uram!
Fejem hát már a — tied.

Meg kell halnom ma, — de kérlek
Még éjfélig hagyd meg éltam.
Hagyd megülni lakodalmam
Vendégég és táncz között.

Hagj még élni, mig ki leszen
Ürítve a végső serleg,
Eljárva a végső táncz is,
Éjfélig hagj élni még!

S szó a király a bakóhoz:
Legyen élte vő urunknak —
Még éjfélig elhalaszta,
— Tartsd készen jó pallosod!

II.

Asztalnál ül Olaf lovag,
Felhajtja a végső poharat.
S vállára bocátra fejlet le,
Sohajtoz szép felesége, —
Az aajtón ott áll a bakó.

Kezdődik a táncz, Olaf ur
Ifju hitesét felkapja; vadul
Keringnek, a fákyla lobogva,
E vég tánczot beragyogja, —
Az aajtón ott áll a bakó.

Oly vigan szólanak a hegedők,
Oly búskomoran a síp, meg a kúrt.
S ki lejteni látja e kettőt,
Megindul szive felettök, —
Az aajtón ott áll a bakó.

S a renge terembe, mig lejegetének,
Ezt súgja Olaf, ifju hitesének:
„Szeretlek én oly szerfelett,
S oly hideg lenn a sir üreg . . .”
Az aajtón ott áll a bakó.

III.

Az éjfélt itt van Olaf ur!
A te életed véget ért;
Te szabad kéjjel élvezéd —
Egy fejedelem gyermekét.

Imát mormolnak a papok,
S vörös ruhában a bakó —
Ott áll a fekete törzs előtt,
Pallosa olyan ragyogó.

Olaf ur az udvarba megy,
Sok kard és gyertya csillog ott.
Mosolyg a lovag ajka,
És ő mosolygva mondja hogy:

„A nap legyen áldva, megáldva a föld,
Csillagok áldva legyenek!
Légyetek áldva kis madarak,
Kik fenn a légben zengetek!

„Légy áldva tenger, áldva te föld,
És a mezőn minden virág;
S mind olyanok mint nóm szemei —
Áldottak a kis ibolyák!

„Ti ibolya szemek, általatok
Vesztém én el most életem!
Legyen megáldva a bodfaja is,
Hol magad megadád nekem!

(Heine után.)

Kojazi Lajos.

Ki jön a rámába!

— Beszély. —

(Vége.)

Az estéli órákban a rokonokat kellett fölkeresnünk. No, csak szóval apám ettől fogva elfelejtette hogy ő még mindig orvos Mezővárosában. Azt gondold ezzel aztán vége volt a ceremóniának? hó hó! Lejött velem Nádásra — nem azért mondom, de ezt már még is áttalottam. Itt ugyan olyan módon bejártuk az előbbkelölőházakat — a kinek én aztán áttöl fogva nem is voltam; megkötöttük minden lehető rokkonnal az igazi vérokonoságot, s öregem — miután ezen szerente oly elkerülhelten látogatásokat bevégezte s engem új hivatalomba kellőleg beállított, illetőleg elhelyezett volna: szives atyai tanácsok és egynéhány forint átadása után visszautazott. Apám azt gondolta, no most már ezt a gyereket örök időkre ellettem, ezzel ugyan több bajom nem igen lesz.

— És ugy-é?

— Persze hogy ezután jött meg a mit nem is sejtett.

— Talán?

— Nem, azt nem találod el — vágott szavába a főjegyző rohamosan — megázasodtam. — s mint a ki a legnagyobb szót most mondta ki életében: büszke, derült mosolygással rázza vissza széles homlokára hullott gazdag barnás fűrtéit.

— Hogy, hogy, hát te már megázasodtál? kérdé a titkár jókedvűen barátját.

— Meg-é? meg pajtás; pedig igazán megvallva a dolgot, nem akartam megázasodni soha, a sok gyerek, meg a nyomoruság jutott eszembe, a mivel apámék háza mindig tele volt.

— És ugyan kit vettél el? ismerem-e valjon?

— Hogy ne ismernéd? — Sárosy Nellit. A másodtikár szívén egy birteleni fájó nyilalás futott keresztül; félre fordult, hogy barátja észre ne vegyen valamit.

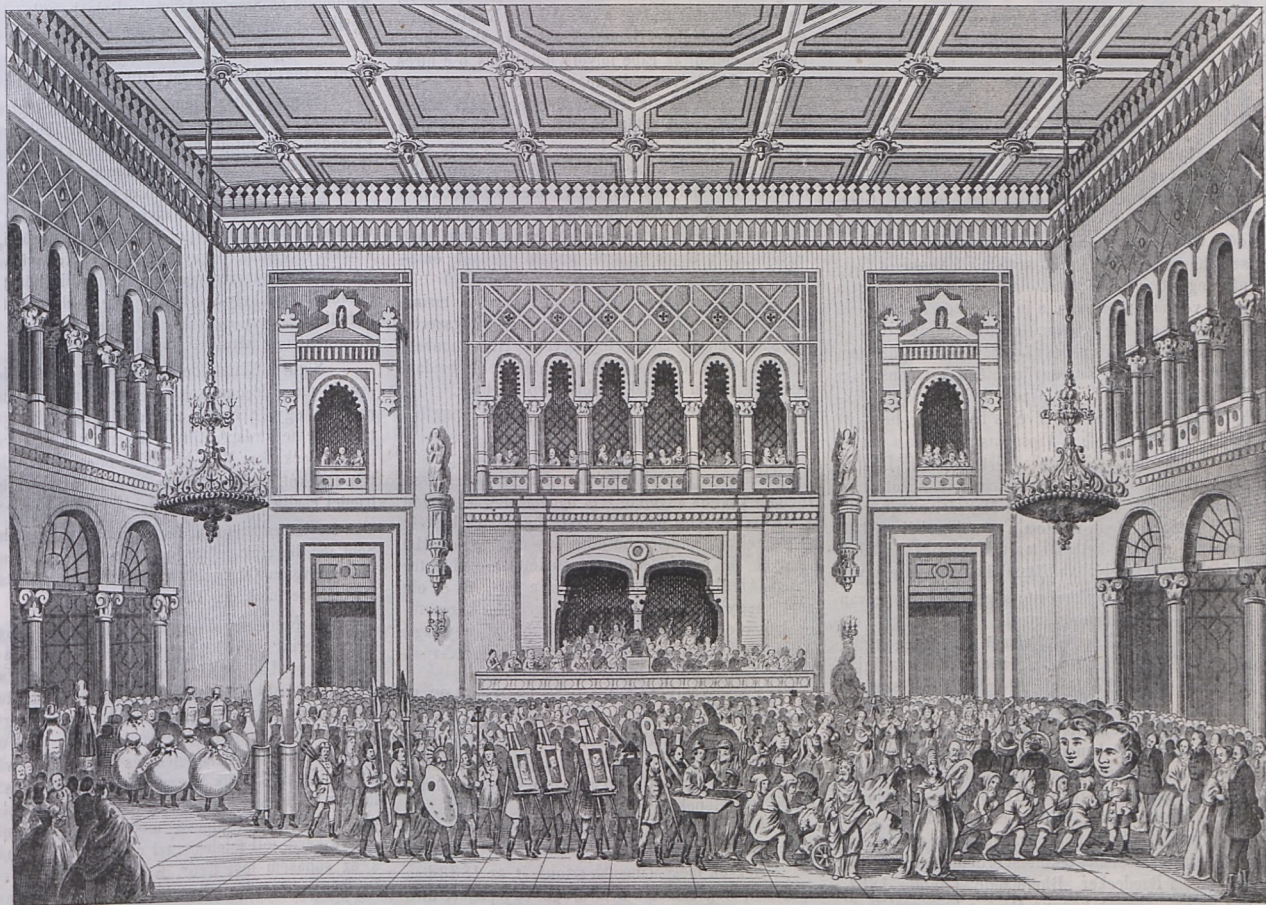
— Derék! — folytatá hideg egykedvűséggel — hát hogy ismerkedtél meg vele? s fejtét hátra vető, szeméi kimeredtek, arca elhalványodott, s termete — mintha megmeregvedett volna.

— Régen ismerem én már őket brüder. A bátyjával együtt végeztem. Fgyszer egy téli időn

anyatermészetben élt, az volt legmagasabb eszméje: vallásaiban a természet hatalmait isteníté, s magát a természet öntelen gyermekéül, engedelmes szolgájául érezte. Csak sok ezredévek múlva fejtett oda az ember, hogy magát a természettől különböz, a földnek fölötte álló szellemi lényül tudja, ki a természet erőt fölött is parancsoló ur, s azokat szolgálatába tudja hajtani. De másfelől az ébredő szellem, mihelyt eszmélni kezdett, ösztönszerűleg törekedett túlhaladni a dolgok meglévő rendjén, a lélekben derengő végellen eszme emelte, s azt kifejezni igyekezett: alkotni erőlködött. Azonban gyenge elméjét ismét csak a közvetlenül szeméi előtt feltűnő természeti jelenségek bilincselték le. — És valamint a vallásban csupán a természeti erőket ismerték fel az istent, hasonlóul a művészetben is csak a természetben fellelhető formákat érvényesi-

tették, mint p. u. a roppantságot (grandiositet) az óriás tömegességet. Műveikben inkább csak nagyságra iparkodtak túlhaladni a természeti tárgyakat, ezáltal akarva a természeti létet emelni, vagy pedig a természeti formáknak természetellenes összetétele által akarták érzékíteni az érzékfölötti eszmét. Így látunk szobraikban embertestet sasfővel. (3. kép) vagy a hatalmas istent nyolcz karu emberalakjában. (1. kép) stb. — E határozatlan, homályos gondolathoz leg-hozzáillőbb alakot a határozatlan anyagban találtak. annak tömegességét véve igénybe; s így született meg a művészet első lépcsőjén az önálló építészet; így jöttek létre a durva anyagból készült, amaz óriás építmények, a melyeken nem egyes művészek, hanem a népek milliói századokig dolgoztak, és a melyeknek semmi egyéb rendeltetésük nem volt, mint hogy magukban ott álljanak, s a végelenség

gondolatát grotesk-óriásságukban jelképezzék. Ilyen építményeket találunk a hindu barlangművekben, minő p. u. a sziklába több mértföldnyi távolságra bevéselt ellorai barlang, a babiloni tornyokban, az aegyptomi pyramisekben, s a szobrászathoz közeledő phalus, lingam, és memnon szobrokban. Ez építésben a népek vallásos érzelmeiknek hódoltak, s ama symbolicus épületek legmagasabb alkotásai voltak, a melyeknek — miként már említettük. — a szobrok is alárendelt díszítményeül szolgáltak. Igen kevés, és csak a későbbi időkben keletkezett önálló szoborműveket ismerünk kelet hajdankorából. És a keleti szobrászatot a már említett phantastikus alakítása mellett különösen még kétféle jellemzi: „Először, hogy az emberi idom szeretik ha csak lehet, állati formákkal keverni. Sőt épen a nagyobb erő és hatalom kifejezésére veszik hozzá

A redoute (vigarda) nagy terme.

(A képzőművészeti társulat jelmezes táncszertélyén. — L. szö. az 53-dik oldalon.)

az erő jelképezésére használt állatalakokat. Így látunk bikatestet emberfővel, embertestet a magasba repülő merész sasfejjel stb. — És másodsor; a testállásban is kifejezett szolgaság. Mondtuk, hogy a művészet az élet idealizálása, különösen a szobrászat az emberi egyed eszményítése; s ezért az mindenkorban hű typusa, az emberi idom amaz eszményének, a mely a kor-képzeletben lebeg. Kelet a despotismus hazája, még az államban is a természeti nyers erő uralkodik; s az egyes ember jelleme a szolgaság, erénye az engedelmség, ideálja a megfélemletés. E szolgaság érzetének hű kinyomatai szobraik. Az emberszobrok többnyire az épületeknek vagy portáléit ékítik, vagy oszlopok gyánánt az épületeket tartják, tehát szolgált szerepük

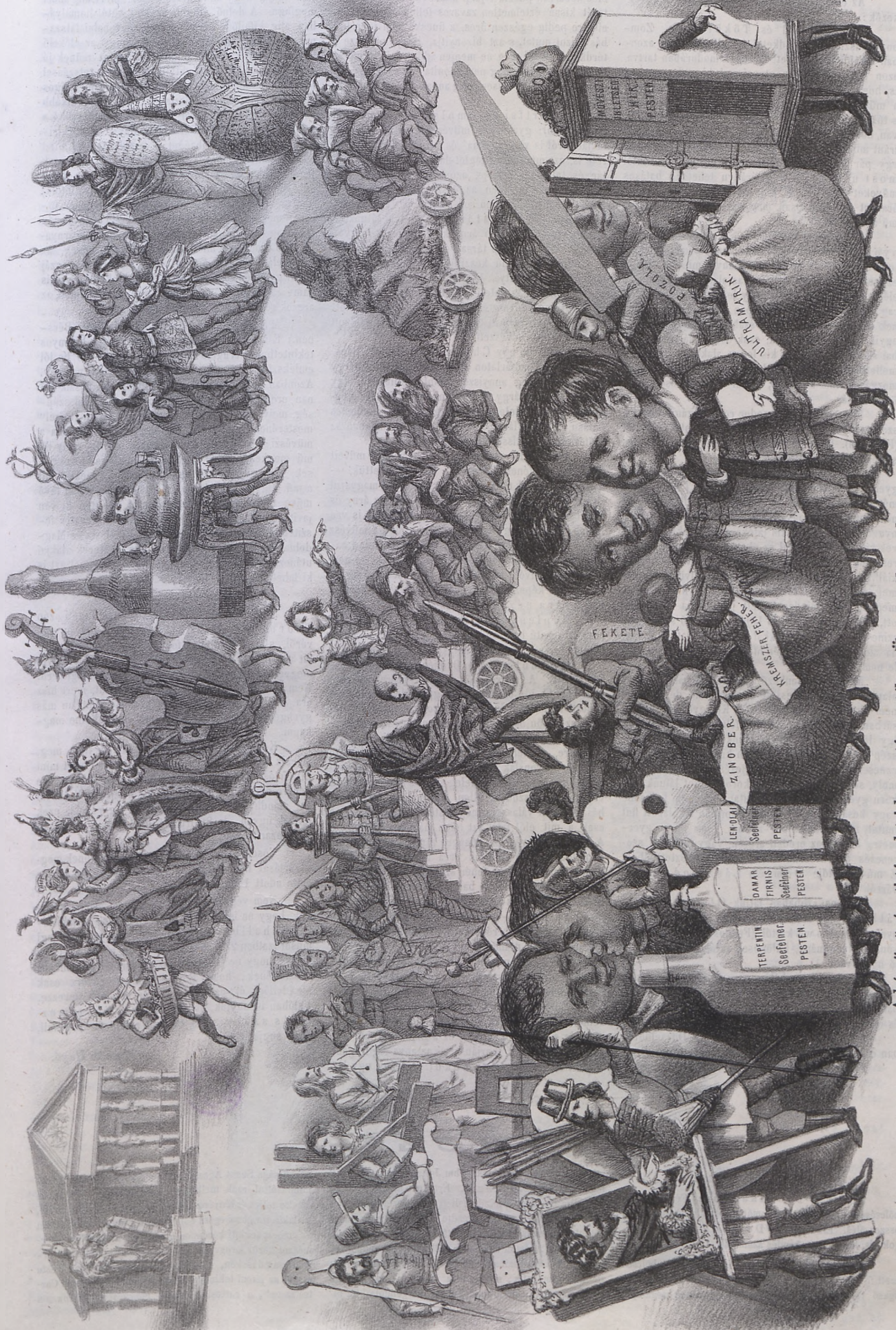
van. És a szépséget épen abban akarják kifejezni, hogy egy óriás emberi alkat rendkívül izmos tagjaival roppant terhet bír eltartani; erős szolgálatra, a teher elhordozására képes. Ez a szolgaság ideálja. — De még domborműveiken, s önálló szobraikon is (minők pl. az 1. 2. és 3-ik képeinken is láthatók,) kivétel nélkül az ember magatartása olyan megköltött, fesztelen szabad mozdulatok helyett a tagok összeguzsorosodvák. (1. kép.) a testalkat nyomott, merev, feszes ruhába beprésselt, elburkolt.

Ezek általános főbb jellemvonásai a keleti szobrászatnak; ezek illusztrálására közölünk egy pár képet mulatványul a hindu és babiloni szoborműemlékekből.

Az 1-ső kép a Mahamalaipur, nyolczkaru is-

tenalak. Különösen a hinduknál az isten-szobrokon az isteneknek a közönséges emberek fölötti fensőbb-ségét és hatalmasabb voltát, tagjaiknak természetellenes megsokasítása által fejezték ki. Így Ravana istent tíz fejűnek és 20 karúnak, Brahmát és Visnut négy fejűnek, Sivat négy vagy öt fejűnek, vagy ha egy fejűnek, úgy tíz szeműnek faragták ki. Vagy pedig korábban Visnut oroszlán vagy vadkan fővel, Ganesat elefant fővel állították elő. Vagy végre vannak háromfejű szobrok, a melyek a trimurtit, az ind szentháromságot (Brahma, Schiva, Visnu,) jelképezik. — A mi az európai szellemi ember szemében szörnyeteg, az ázsia természetembere előtt az isten alakjának ideálja.

A 2. és 3-ik kép az assyr művészet legrégibb

A képművészeti társulat jelmezes táncszépe: Ünnepléses körmenet. (Lásd azövegét az 53-dik oldalon.)

német bölcsészek eltérő véleményeit, s azon eredményre jut, hogy az mind alanyilag, mind tárgyilag szükséges volt, mint az általános tagadás, melynek igenleges következménye a „cogito ergo sum.“ Értekező ezen formula taglalásához fog, mely Cartesius szerint első, szükségképpen igaz, s közvetlen, de a melynek e tulajdonságait némely német bölcsészek tagadták, s előadását befejezi, azon nézetét mondván ki, miszerint Kant, Fichte, Hegel csak a cartesiusi anthropocentricus elveket fejtették ki egész terjedelmükben.

Henszlmán Imre I. tag Kanitz munkáját ismerteti a szerb byzantin emlékekről (Serbiens Byzantinische Monumente.) Kiemeli a nyugoti befolyást, mely a 12-dik századbéli építményeken nyilvánul, s azon véleményt támogatja, hogy a török támadások ideje előtt, Magyarország közvetítő volt a nyugot és kelet közt, s fenntartotta a közlekedést a kereskedelemben úgy, mint a művészetben.

Jegyző felolvassa a kir. helytartó önműltágának leiratát, melyben Arany Jánosnak titkárrá, gr. Mikó Imrénék igazgató taggá történt választását megerősíti. Titkár ezután bejelenti a Gorove alapítványra s a természettudományi osztály által kitűzött kérdésre beérkezett pályamunkákat; míg a történettudományi osztály által kitűzött jutalomkérdésre s a bölgyek alapítványára nem pályázott senki. Végül felolvassa a beküldött könyvek lajstromát, s ezzel az ülés eloszlik. —y—

(Kisfaludy-társaság.) A Kisfaludy-társaság nagygyűlése Kisfaludy Károly születése napján, febr. 6-án tartottat a muzeum dísztermében. — A szép számú közönség, mint ilyenkor mindig, nem közönséges élvezetben részesült. Általában mindenre csak megelégedten emlékezhetünk vissza, s azért legjobbnak tartjuk sorozatosan mindenről szólani.

Az elnök b. Eötvös József megbatolag nyitotta meg az ülést, mely — azt mondja, — nem annyira öröm, mint inkább gyásznapnépelynek tekintendő, ha a veszteségeket, s súlyos érv veszteségeit, tekintetbe vesszük, a különösen azon óriásunk halálára gondolunk, kinek halála által — úgy mond — multunk úgy, mint jövőnkben egyaránt szegényebbé váltunk.

Utána a titkár adta elő a társaság mult évi működését, melyet a lapokból — a szorgalmas titoknok rendes jelentései után — már különben is ismer az olvasó közönség. Kiemelte főként Tomor Ferencza fordításában Schiller „Wallenstein“-ját s Wieland „Oberon“-ját Illésy Györgytől, melynek két énekét valódi élvezettel olvashatták a közönség is a „Koszorú“-ban. Abonyi regényét „A mi nótáink“-at, mely — mondá, — megczáfolja azon vádat, mintha a Kisfaludy-társaság csupán a remekeket tartana szóra érdemesnek; a portugál Camoens „Luziada“-ját Greguss Gyula fordításában, mely műről Humboldt Sándor úgy nyilatkozott, hogy az a

Mainz.

(Lásd az 56-dik oldalon: „Rajna vidéki képek.“)

világfenger epopeója. Shakspeare folytatása s a népköltészeti gyűjtemény körül történt haladással végezte, melyre már Emich G. úrszemélyében kiadó is vállalkozott. Csak a megszokott élvapokról nem volt szó, hogy miért? ki tudná? — Különb az eddigi jelentésekben mindig azt emlegették, hogy már sajtó alá menő-félben vannak, ha tehát vannak, kik azt kérdik, hogy miért nem szól határozottan a Kisfaludy-társaság? — nem lehet csudálni. A nyelve tekintetben: a töké az elmúlt évben 5400 forinttal gyarapodott, s most 23 ezer forint a Kisfaludy-társaság vagyon. — Végre a már sokszor emlegetett, sokszor és még sem elégszer megírt halottak közt egy szerencsétlenről is megemlékezett, arról, a kit senki vesztésének nem tartott, de a kire még életében történt megszervezése után méltán mondhadjuk: Sit tibi terra levis! Kúthy Lajosról szűlt.

Tóth Lőrincz Fáy András fölött tartott emlékbeszédet, ragyogó, szép beszédet, melynek kivált generosus kikerkedései nagyon tetszetősek voltak. Ezen életrajzműnyak páratlan életet meghatározó esztelne, az ember, kiről valaki azt mondta: „ifju korában érett, érett és vén korában ifju volt, mint a déli éghajlatok alatt rendkívüli csudaképen megesik, hogy ugyanazok fán a legbájosabb virág mellett a legvonzóbb gyümölcs egyszerre mosolyog“, ez az ember egészen előttünk állt.

Rudesheim. (Lásd az 56-dik oldalon: „Rajna vidéki képek.“)

Dobsa Lajos felolvasása „Aba Sámuel“-i című tragoediájából, bár töredék, mégis elég figyelemkeltő volt.

A kik Lévay emlékbeszédét Kazinczy Gábor felett nem várták be, nem kevesebb élet vesztettek, mint a mennyit a korábbi felolvasások nyújtottak. A szép, szabatos nyelv, s a fő, lényeges vonásoknak oly kis körben összeállítását, a egy jóbarát fölött tartott beszédben az áradozástól annyira megóvottságot csak biztos toll adhat. Ezért volt, hogy az összes tetszenyilvánítás a beszéd végén nyilvánult.

Az 1864-ki pályázatokról szóló jelentés szerint az elégiai jutalom ki nem adható, a balladaelméleti díjat pedig az V. számú s „Tragoedia dalban elbeszélve“ jellegű mű nyerte, mint a mely teljesen kimerítő, s irodalmunknak egészen díszére szolgáló monographia, melynek jellegéje felbonthatván, Greguss Ágost neve tűnik ki. A III-dik számú dícséretesnek, a VII-dik figyelemre méltónak nyilvánított.

Végre az új pályadíjak hirdettek ki, melyekről alább olvasható a titoknok jelentés. d-r.

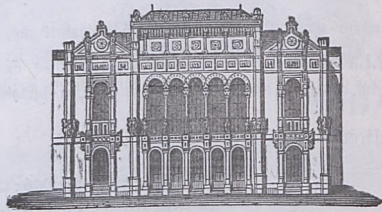
(Pályadíjakak melyeket a Kisfaludy-Társaság 1865-dik évi február 6-án hirdet.) I. Kívántatik az elégiaelmélete. Jutalma 25 arany. II. Tapasztaltatván, mennyire szűkében van irodalmunk, más fejlettebb irodalmakhoz képest, oly rövidebb fajta költői elbeszéléseknek, melyek, legfőkébb két-három lapnyi terjedelművel, tárgyatuk nem kronika-szerűleg s hozzá csupán költői szóvirágokkal mintegy külsőleg felcziczomázva vagy lyrai ömléngéssel fölereszve, hanem lélektani alapon, a benső fejlődés törvényei szerint, az elbeszélő műnem kerekdedége, folytonossága, könnyűsége, saját nyelve megtartásával, s távol minden balladai szökdeléstől, adnak elő: Kívántatik rövid költői elbeszélés: akár komoly, akár vig s humoros nemben: akár történeti, akár mondai vagy adomai tárgy. Jutalma 20 arany. A pályamunkák, idegen kézzel, tisztán és olvashatólag másolva, bekötve, lapozva, a szerző valódi nevét rejtő, lepecsételt felmondatos levél kíséretében folyó 1865-dik évi december 31-éig a Társaság titkárához küldendők. Az I. számú pályadíjért a Társaság tagjai is versenyezhetnek, a II. számúért csak nem-tagok. Megjegyzendő, hogy mind az I., mind a II. számú pályadíjért versenyző munkák közül csak az nyerhet jutalmat, mely nem csupán aránylag jobb a többinél, hanem a melynek önálló becsé is van.

Kelt Pesten a Kisfaludy-Társaságnak 1865-dik évi február 1-jén tartott gyűléséből.

Greguss Ágost, titkár.

Irodalmi és művészeti mozgalmak.

(„Magyar író külföldön.“) A napokban egy igen érdekes munka került ki Heckenast nyomdájából; czime: Magyar író külföldön, írta Szent-Katolna. Pest, ki-

Farsangi hirnök.

Vasárnap, 1865. évi Február 12-én
a városi Vigarda (Redoute) termeiben
nagyserü

ÁLARCZOSBÁL

adatik.

Kezdeté 9 óraker. Pénztárnyitás 8 $\frac{1}{2}$ óraker.

Páholyjegyek (4 belépti-jegyekkel) 15 forintért, és körszék-
jegyek első sorban a karzaton 2 frt 50 krajczárért a Vigarda irodában
kaphatók, s ugyanitt előjegyzések is elfogadtnak.

Belépti jegyek a vigarda irodájában és az alább kijelölt eladási hely-
eken vasárnap esti 7 óráig 1 ft. 60 krért kaphatók.

Este a pénztárnál beléptijegyek 2 fért adatnak.

Belépti-jegyek eladási helyei Pesten: Treichlinger
J. úr műkereskedése. Vértessy Sándor illatszerműkereskedésében Kristófté-
réren, Rózsavölgyi és társa műkereskedésében uri- és korona-utcák sar-
kán, Merese János divatkereskedésében hatvani-utczában, Carl nemzeti
kávéházában Józseftéren, Kugler czukrászdájában Józseftéren, Frohner-
szálloda kávéházában Széchenyi-téren, Benkert kávéházában király-utczában
a terézvárosi templom átellenében, és Wimmer kávéházában a kecskeméti
utczában. B u d á n: Steden vegyeskereskedésében, viziváros főúton, Unger
Antal kereskedésében Tabánban, és Müller czukrászdájában a várban.

A t. cz. közönség tisztelettel értesítetik, hogy a ruhatárban domino-
és álarcz jelmezek hölgyek és urak számára a legdúsabb választékban
kaphatók.

18.

1-1

Párisban személyesen kiválasztott kitiűő szépségű tollak, és a legizle-
tebben kiválasztott divatszűrű virágok, ugy szinte fejékek és bálí koszorúk meg-
érkezvén, van szerencsém azok szives megtekintése végett a vidéki és helyi
t. cz. női közönséget tisztelettel felkérni.

Vidékire megrendelések elfogadtnak és azonnal utánvétel vagy a nélkül
pontosan eszközöltetnek

NAIS SAROLTA

virág terme,

Dorottya-utca Lyka ház 3. szám, 2-dik emelet.

24. 2-3

Az 1835-ik évtől fennálló

LAUFFER TESTVÉREK

könyvkereskedésének

kölcsön-könyvtára

Pesten, váci-utca 9. szám.

Mintegy 40,000 kötetben, a magyar, német, francia és angol szép-
irodalom termékeivel, valamint a legkedveltebb ifjusági iratokkal a legdúsabban
rendezett. Az előfizetési feltételek a kölcsön-könyvek főjegyzékén szemléltethetők.

Ára a 320 lapból álló kölcsönkönyvek főjegyzékének — 50 kr.

Magyar kölcsönkönyvek jegyzéke — — — — — 20 kr.

Francia és angol kölcsön-könyvek jegyzéke — — — — — 20 kr.

Kaphatók a kölcsön-könyvtár helyiségeiben, váci-utca 9. szám, há-
tul balra az udvarban. Könyvkereskedésünk minden irodalmi s műtárgyakra
elfogad megrendeléseket.

Lauffer testvérek.

25. 2-3

Zemek József,

lábbelikészítő mester

Pesten, főút 7-ik szám, ajtószám 5.

Kapta ék.

Van szerencsém a t. cz. közönséget értesíteni: hogy az általam feltalált
csizmákat, mindennemű láb-baj, u. m. fagyos bűtyök, tyúkszem s több effélé
fájdalomban szenvedők számára magyar és német divat szerint készítem; ezen
csizmák a lehetőségig szépen, olcsó áron és mindenki kenelmére gummi-
elasticummal ellátva, kaptaéken készíttetnek.

Megrendelések a vidékre a legjobban és leggyorsabban telje-
sítetnek.

20. 3-3

Mayer Lipót

nőiczipész mester,

Pesten, nádor-utca szöglet B. Wenkheim házban,

ajánlja a t. cz. közönségnek egészen ujonnan felszerelt s nagyobított üz-
letét, ugyanis mindennemű kész női topánjait, egészen új s általa feltalált zugs
kamásli, és bálí könnyű cipőit, a legujabb magyar s francia divat sze-
rint, a legjutányosabb ár, a legtisztább és legpontosabb kiszolgáltatás mellett.

Vidéki utánvétli megrendelések elfogadtnak és 24 óra alatt pon-
tosan eszközöltetnek.

23. 3-3

Francia-angol illatszermű-árúraktár.

11. 1-1

Illatszerműkereskedés a „Vénushoz.”

Van szerencsém a magas főnemességnek ugy a t. cz. közönségnek tudomására adni,

hogy denkenbergi Becker L. lovag, Kristóftéren
lévő házában (ezelőtt Lueff M. helyiségeiben) ujonnan
felszerelt Illatszertárt nyitottam.

Mint tisztelt Lueff M. házában több évi ügyvezetője, a legjobb gyári forrásokkal ismeretes, tökéle-
tes szakismerettel bírván, arra iparkodtam: hogy dusan felszerelt, kellő gondnal berendezett
raktáramba a legfinomabb francia és angol illatszereket: Lubin, Violet, Piver, Pinaud sociét-hy-
geugui, Honbigant-Chardin, Monpelas, Rimmel, Bayley, Atkinson francia, angol, orosz, spanyol és
angol udvari illatszergyárnokoktól szerezzem be; azonkívül még haj-, fog- és körömfélek, vala-
mint fésűk s minden egyéb öltözéki szerek,

szintugy a legfinomabb thea- és rum is kaphatók nálam.

Mídon a valódiságért és minőségért kezeskedem, ajánlom alázatos szolgálataimat.

Vértessy Sándor.

A „Vénushoz” Pesten a Kristóftéren 1. sz.

Egyedüli raktára a valódi hercegnő
vizek Renard Ágostontól Párisban.

Kölni víz (eau de Cologne), Parina F.
Mária, legregyibb készítő gyárából.

PETROLEUM

valódi amerikai és legjobb nemű bel-
földi, nem gyulandó, kapható legol-
csóbban, és pontos fokért kezes-
kedve, — mindenkor a legolcsóbban.

Nadler J. W. és társa

nagykereskedésében, Pesten, iroda:

Nádor-utca 9-dik szám.

4.

4-8

Uj találmányú

jegyző-laptömb

irodák, házi- és gazdasági hasz-
nálatra. — E 200 lapból álló fü-
zet (Notiz-Block) ára vonalozva
20 kr., vonalozatlan 18 kr.

Kapható Pozner K. L.

papirkereskedésében

Erzsébeti 1. sz.

8. 5-6

Az első általános kölcsönös állat-biztosítási egyesület „**TAURUS**” igazgatóságának van szerencséje közhírré tenni, miszerint ezen egyesület működése 1865. január 1-én életbe lépett.

A pesti főügynökség képviselővel **PONTZEN ÁGOSTON** úr (nádor-utca 20. sz. 1-ső emel.) bízott meg.

Az egyesület minden oly veszteség ellen biztosít, mind a mely mindennemű **ÁLLATKÓRSÁG** — kivéve a lótakonyt — és **MARHAVÉSZ** által **SZARVAS-VÁGÓ-MARHA, LOVAK, BIRKÁK, KECSKÉK** és **SERTÉSEKNÉL** előfordul, és teljes kármentesítést fizet, a biztosítási feltételek értelmében.

Minden e tekintetben kiváncsi felvilágosítással a főügynökség és a nekie alárendelt ügynökök szívesen szolgálnak.

Állatgyógytani igazgató:
Dr. Buchmüller Rud., s. k.
Állat-gyógytudor.

Gazdálkodási igazgató:
Poleschowsky Pál, s. k.

„Hungaria” biztosítóbánk.

A Pozsonyban megalakult Hungaria biztosítóbánk alólírott vezérügynöksége ezennel köztudomássá teszi, hogy ezen hazai biztosító intézet működését egyelőre a tűzkár elleni biztosítási térer már megkezdvén, a nagyérdemű közönségnek ezennel felajánlja szolgáltatásait biztosítások eszközésére

Tűzkárok ellen

és pedig minden néven nevezendő **épületekre, butorokra, gépekre, áruk és gabnakészletekre,** valamint **marha, fa, szőna, szalma,** és más ilyenmű tárgyakra, a megállapított, elfogadható, és tájékoztató végett mindenkor megtekinthető feltételek mellett. A mezői termények, legyenek azok a mezőn vagy csűrökben, tetszés szerinti időre, és a legolcsóbb díj mellett biztosíthatók.

Épületek rendszeren egy évre lesznek biztosítva, a ki azonban több évre biztosít, a biztosítás tartamához arányosított díjelengedésben részesül.

Tűzkárok, vagy a biztosított épületeken történt megrongálások, melyek a segítség alkalmával történnek, avagy mentési költségek, a káreset megalapítása után azonnal kifizettetnek. — Egyáltalában ezen hazai új biztosító intézet az általa megalapított intézvényeknél fogva, a nagyérdemű közönséget minden lehető kedvezményben részesítendő.

Az intézetnek 3.000.000 o. ért. forintból képzendő biztosítéka, a biztosító feleknek megnyugtató kezességet nyújt arra, hogy a társaság elvállalt kötelezettségeit lehető leggyorsabban teljesítendő.

A Hungaria biztosítóbánk
vezérügynöksége Pesten.
Sebastiáni Sándor.

3. 6—12

19

A nagy tavaszi árjegyzék 1865-re

FLEISCHMANN és WEBER

mag- és növény-kereskedéséből
a „zöld koszorúhoz” Pesten

már megjelent és kívánatra ingyen kiadatik.

Tartalom: Mindennemű gazdasági magvak, lóhere, takarmány-füvek, takarmányrépa, gabona, hüvelyes-vetemények, olaj-növények és dohány-magvak, továbbá konyha- és zöldség-magvak, ültetvények, virágmagvak, élőfák s cserjék, ligetek, de különösen pagonyok és erdőségek ültetésére faszükségben szenvedő vidékeken, 1, 2 és 3 éves hajtások a nálunk tenyésző fák és cserjékből, ezenként s előrei értekezés mellett telemes ár-leengedéssel. Gyümölcsfák és bokrok csak igen szép és egészséges példányokban adatnak ki.

Szőlővenyigék a legnemesebb asztali-fajok és legjobb borfajokból, csirággyökerek (Spargelwurzeln,) nemesített rózszak, legujabb györgyikék, mindenféle hideg- és melegházi és sok más a gazdasághoz tartozó növények. 3—3

14.

VALÓDI AMÉRIKAI VARRÓ-GÉPEK

3—12

WHEELER és WILSON-tól, NEW-YORK-ból.

A világ legnagyobb és leghirebb gyárából, háztartás, iparosok és kézművesek számára, a gépek jóságáért írásbeli 5 évi jót-állással.

A gépekkel való bánásmód díjmentesen taníttatik.

Fő raktár és áruházi hely egész Magyarországon Pesten, József-téren 5. sz. a. az új négyszög épületben, Dr. Kovács házában.

Ugyan itt van e varrógépekhez használandó varró-selyem, czérna és tű-raktár.

Mindennemű varrógépi munkák elfogadtnak és olcsón, tisztán s gyorsan teljesíttetnek.

Magyarország egyes városai számára bizományok adatnak és kívánatra árjegyzékek díjmentesen küldetnek.

Előfizetési felszólítás!

„AZ ORSZÁG TÜKRÉ” czimű illusztrált heti lapra.

Lapunk új éven túl, nem mint addig, minden tíz napban, hanem jelen alakjában egy iven, minden csütörtökön fog megjelenni; mostani rovatáihoz még oly rovatokat nyereend, melyek a t. olvasó közönséget a világ és hazai miveltéség minden újabb mozzanatával alaposan megismertessék.

Az Ország Tükrének eddigi minden viszonyai merőben megváltozván, munkaköre n. szellemi erővel gazdagodott; s közreműködésüket ígérték még Gyulai, Jókai, Kriza, Losonczy, Szász Károly, Szathmáry Károly, Szilágyi Sándor, Thaly Kálmán, Tóth Kálmán, Vértesi stb.

Különös és szigorú felügyelet leend a pontos szétküldésre.

Daczára annak, hogy lapunkat heti lappá változtattuk át, az előfizetési ár mégis a régi marad, azaz: egész évre 12 frt, félévre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Az előfizetési pénzek Engel és Mandello nyomdájába küldendők, (Egyetem-utca 2-ik sz.)